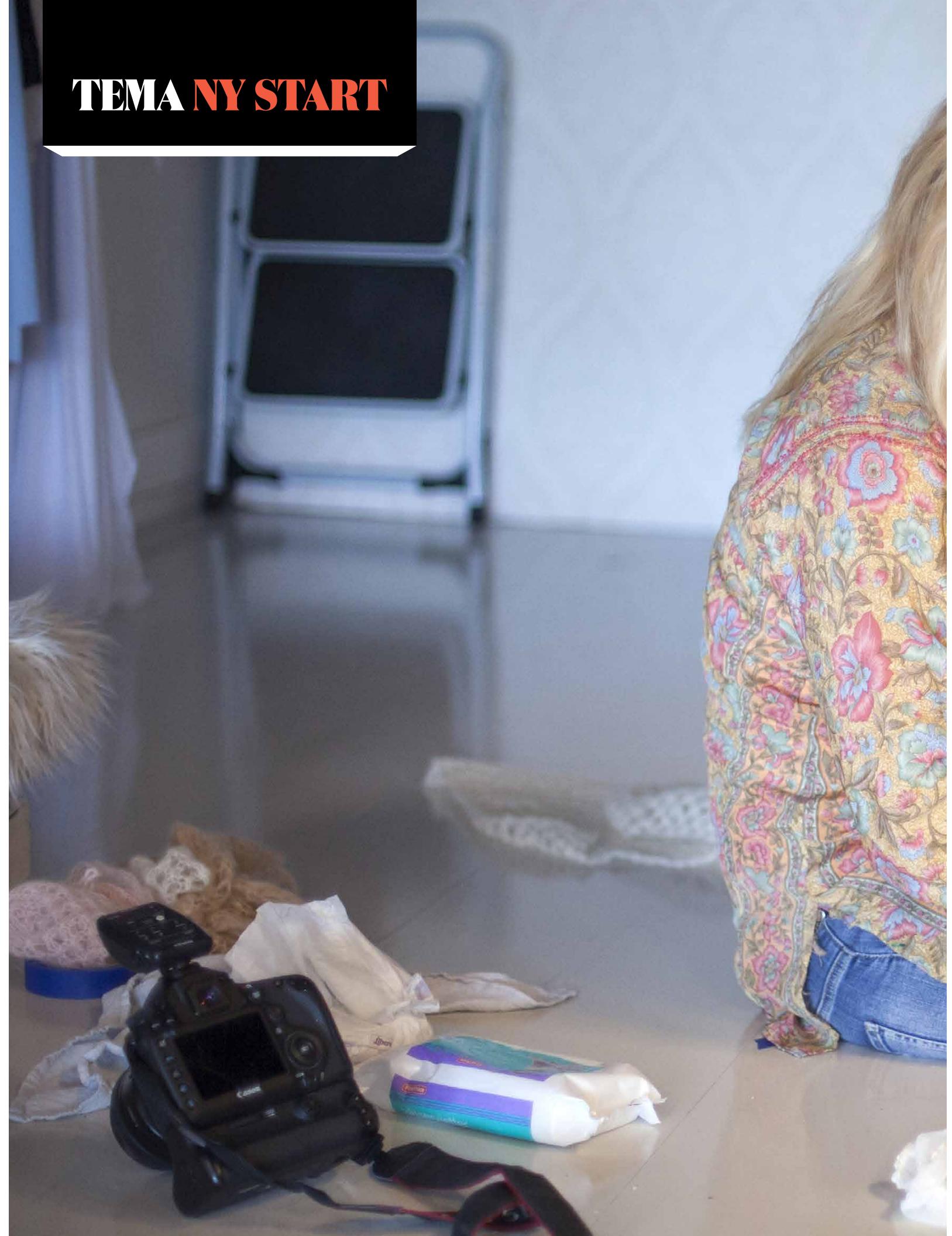

TEMA NY START

Karriereskift

Gina Englund mistet jobben som kreditrådgiver, nå er hun en av landets mest populære baby-fotografer.

Noen blir tvunget til å skifte jobb, andre er bare lei.

Skifte bransje eller starte noe selv?

Møt tre som gjorde jobbkrisen om til en ny start.

Tekst: **MARIA LEKVE**

Foto: **JAVAD PARSA**

1

D

et var slutt som ble starten. Etter tjue år som kreditrådgiver med solide karriereutsikter, sa det plutselig stopp. Selskapet Bergen Banking gikk konkurs. Gina Englund havnet på Nav.

– Det var en skikkelig nesestyver. Kroppen fikk sjokk. Men jeg kjente at tiden var inne for å gjøre noe helt annet, sier Englund.

Seks år senere står hun i et fotostudio i Oppegård, like utenfor Oslo. På armen vugger hun et spedbarn med heklet kjole.

– Se på henne, sier hun og viser frem den ti dager gamle jenta.

Et rødt og sammenpresset ansikt titter frem under den hvite luen. Øynene er lukket.

– Er det ikke noe av det vakreste som finnes? spør Englund.

Hun arbeidet i finansbransjen i tjue år. Nå er Gina Englund (46) en av landets mest populære spedbarnsfotografer.

Det er slutt på tiden der man lenket seg fast til kontorpulten og ventet på gullklokka. I dag varer en jobb gjennomsnittlig i om lag fem-seks år, ifølge en studie fra Norges Handelshøyskole.

– Generelt sett skifter folk i Norge jobb ganske ofte, sier professor Kjell G. Salvanes, en av forskerne bak studien.

– De helt unge skifter jobb og sektor ofte. De shopper rundt til de finner noe som passer, men etter det blir de mer stabile i jobben, for eksempel når de stifter familie. Mer generelt er det de med høyere utdannelse som skifter mest jobb. Årsaken er nok at de ofte har et større spekter av jobber å velge mellom, sier professoren.

Salvanes tror endringene i økonomien og arbeidslivet vil føre til at flere bytter jobb oftere.

– Store teknologiske endringer, økt handel med lavkostland og en revers av oljealderen vil nok sørge for at jobber varer kortere. Vi vil se en større grad av karriereskift.

En av de som som har skiftet beite, er Espen Langseth (39). Han var superselgeren som møtte veggen, og til

Kjell G. Salvanes,
forsker ved
Norges Handelshøyskole.

2

slutt så han ikke lenger hva som var meningen med sin egen jobb.

– Jeg var helt ferdig og hadde null livsenergi. Men jeg turte ikke å gjøre noe med det. Jeg var redd for forandring, sier han.

Det gikk to-tre år der han følte at noe manglet. Han var hos legen, men der fant de ikke noe galt. Så sa det pang: Den vellykkede salgssjefen ble sykemeldt.

– Folk må gjøre noe før de drar det så langt. Det er ikke verdt det, advarer Langseth.

I dag, syv år senere, er han glad for at han gikk på en smell. Lærdommen fra krisen bruker han nå til å løfte andre frem. Langseth jobber som coach og organisasjonskonsulent i sitt eget selskap, Heia deg.

Han tror mange definerer seg gjennom en rolle de får tildelt i arbeidslivet.

– Hvem er jeg hvis jeg ikke har den jobben? Hva annet kan jeg egentlig foreta meg? Det var slike spørsmål jeg stilte meg.

Langseth sier at han møter mennesker som tjener gode penger, men som likevel ikke har det fint.

– Det hjelper ikke å ha 50 milliarder kroner på kontoen dersom det ikke er mening i det du holder på med.

Hva dreier det seg egentlig om? Dersom de dukker opp på hans kontor, så forsøker han å forstå hva det egentlig går ut på.

– Når jeg spør folk hvorfor de jobber med det de gjør, så er det mange som sier «vet ikke».

Dersom du har en jobb som er i tråd med egne verdier og behov, gir det en mening i hverdagen og skaper balanse, ifølge coachen.

Espen Langseth tror mange mangler motet som skal til for å endre på situasjonen. Det enkleste er å la alt skure videre.

– Dersom vi skal vokse, må vi ut av komfortsonen. Vi vet ikke hva som skjer om vi tar et steg til siden. Det er uforutsigbart, men det er der det finnes potensial for vekst.

– Mange synes at forandring er skummelt. Det er ikke sjeldent jeg hører: Hvorfor gjorde jeg ikke dette for ti år siden? Da er svaret ofte: Fordi jeg ikke turte å gjøre noe med det. ▶

1

FINANS TIL FOTO:
Gina Englund (46)
mistet finansjobben.
Nå driver hun eget
fotostudio. – Noen
ganger kan vi skape
magi her, sier hun.

2

NULL ENERGI:
Espen Langseth (39)
var superselgeren
som møtte veggen.
– Jeg var helt ferdig
og hadde null livs-
energi, forteller han.

BØR DU SKIFTE JOBB?

Dette er tegnene på at du bør skifte jobb, ifølge ekspertene:

VERDIER:

Når du ikke identifiserer deg med selskapets holdninger og verdier.

KVALIFIKASJON:

Hvis du føler deg overkvalifisert for oppgavene du blir satt til å gjøre.

LØNN:

Hvis du har for liten lønnsutvikling.

FAMILIE:

Når jobben går utover familien din.

SJEFEN:

Når du mislikter sjefens lederstil.

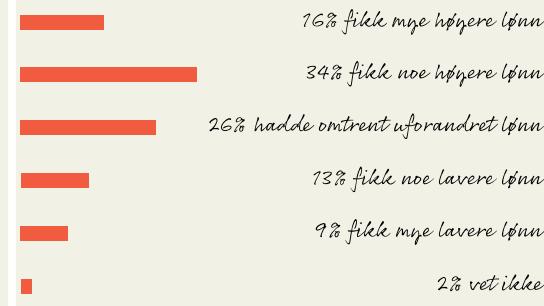
INTEGRITET:

Når du føler jobben går på bekostning av integriteten din.

Kilde: Guri Larsen, direktør Adecco Search & Select

MER I LØNN?

Sist gang du skiftet jobb, hvordan var lønnen i forhold til den forrige? (av de som har skiftet de siste fire årene)

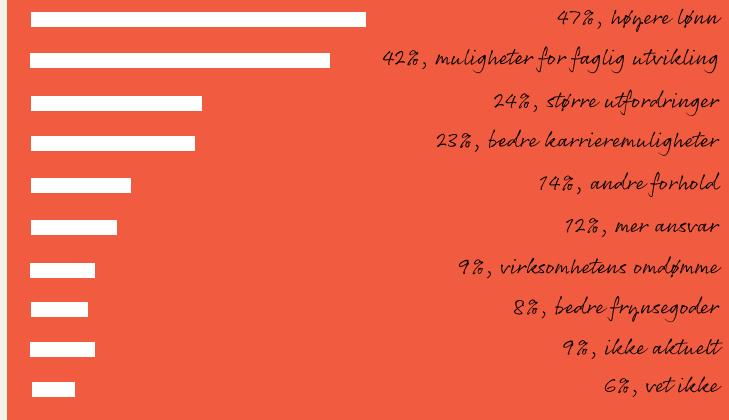

► De som har byttet jobb i løpet av de siste 4 årene, har i gjennomsnitt fått en lønnsøkning på 16 561 kroner.

DETTE LETER VI ETTER

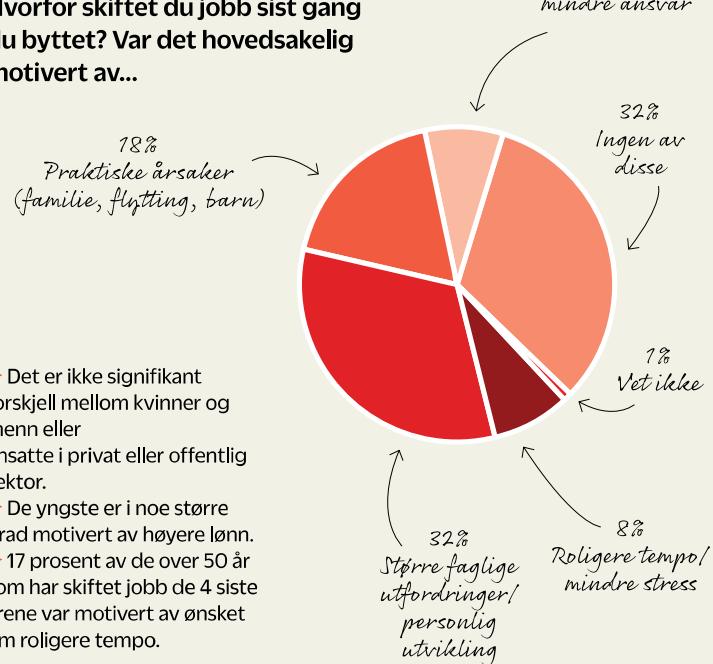
HVA ER VIKTIGST?

Hva vil være det viktigste for deg i en framtidig jobb? (Flere valg mulig)

HVORFOR SKIFTE JOBB?

Hvorfor skiftet du jobb sist gang du byttet? Var det hovedsakelig motivert av...

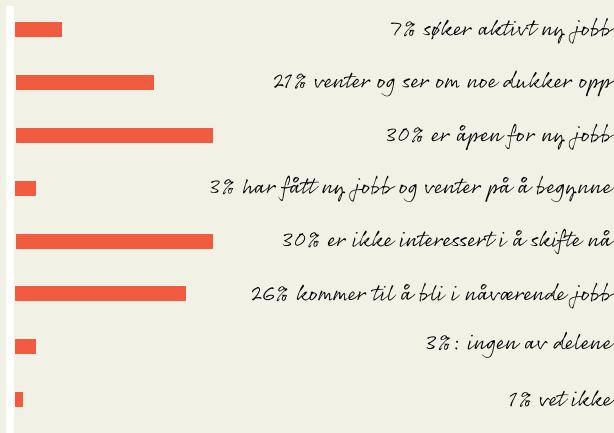
HVOR MANGE SKIFTER JOBB?

Har du skiftet jobb i løpet av de siste fire årene?

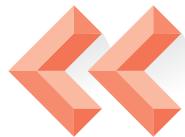
ÅPEN FOR NY JOBB

Hva er din innstilling til et mulig jobbskifte? (Flere svaralternativer mulig)

► Det er en noe større andel i privat sektor som svarer de er åpne for ny jobb (34 vs. 25 prosent).

Tallene er fra Jobbskifteundersøkelsen 2014, gjennomført av Opinion for Manpower. Om lag 1000 personer over 18 år er intervjuet høsten 2014.

Tenk igjennom hva som skal til for at du kommer ut på banen igjen.

ESPEN LANGSETH, COACH

► Men dersom du vil skifte jobb, må du først ta en runde med deg selv. Langseth vil fraråde deg å gripe en sjanse fordi du føler at det er noe du «bør»:

Altfor mange lar seg styre av forventninger. De er opptatt av hva folk vil tenke dersom man gjør noe annet. Men det er du som må finne ut hvordan du vil leve ditt liv. Han mener det er viktig å fri seg litt fra hva andre tenker:

– Når du sitter på gammelhjem og er 97 år, er det viktig at du spør deg selv: Gjorde jeg det andre forventet, eller turte jeg å gå min egen vei?

Dersom du er lei av jobben, må du ifølge Langseth droppe alt du «bør», og finne ut hva du egentlig vil, og hvordan du kan komme dit. Han sammenligner det med å spille fotball.

– Dersom du sitter mye på benken kan du velge å bruke energi på hvor kjapt det er der. Eller du kan tenke gjennom hva som skal til for at du kommer ut på banen igjen.

Langseth vektlegger betydningen av å lytte til følelsene: å finne ut hvem vi egentlig er, under rollene vi kler på oss i arbeidslivet.

– Jeg er opptatt av hele mennesket. Vi kan ha veldig god selvtillit, men mangle selvfølelse. Med selvfølelse følger automatisk bedre selvtillit. Begge ting kan utvikles.

Det er ingen andre som kan vite hva som er best for deg, mener Langseth. Likevel kan det kan være utfordrende å coache seg selv.

– Du må pirke borti og spørre deg selv: Er det virkelig dette du vil? Hvem vil det? Er det moren og faren din eller deg selv?

Men å bytte jobb dreier seg om mer enn å finne ut av hva man vil. Man må jo faktisk også klare å få drømmejobben. Bransjehopping er vanskelig, men ikke uoverkommelig, ifølge Hilde Lekven i rekrutteringsbyrået Adecco Search & Select.

– Har man ikke erfaring fra bransjen man søker til, kan det være vanskelig å selge seg inn som aktuell kandidat, spesielt om det er mange andre søker med erfaring fra bransjen. ►

Jeg tok noen runder med meg selv og tenkte gjennom hva jeg likte. Jeg fant ut at jeg er en omsorgsperson. Da falt valget på helsesektoren.

HILDE MONA THOMASSEN, TIDLIGERE ANNONSEKONSULENT

► Lekven trekker frem ingeniører med tung spesialisering i petroleum som et eksempel på noen som nå kan slite med å få seg jobb i en annen bransje.

– Jo høyere grad av spesialisering, jo vanskeligere er det å skifte bransje.

Også karriererådgiver Inger-Christine Lindstrøm i konsulentelskapet AS3 peker på utfordringene man kan møte, særlig dersom man har en «atypisk bakgrunn».

– Da må man gjerne forklare seg ekstra, sier hun.

Hvor enkelt eller vanskelig det er å skifte bransje, vil avhenge av hvor langt vekk fra den opprinnelige branjen du ønsker å bevege deg. Det beste er dersom du kan overføre noe av den kompetansen eller erfaringen du har, til en annen bransje, påpeker Lindstrøm.

Hun anbefaler likevel de som vil skifte karriere, om å tenke ut av boksen.

– Det er lett å tenke karriere som å hoppe oppover. Men det er mulig å ta et sprang både oppover, nedover og bortover.

Hilde Mona Thomassen (51) pleiet annonsører i trettito år. Nå pleier hun pasienter i helsesektoren.

– Det er et helt annet jag her. Det er en annen type omsorg, sier Thomassen.

Da hun i forbindelse med en omorganisering fikk mulighet til å søke om slutt pakke, ble det en mulighet til å gjøre noe annet. Hun la karrieren i Stavanger Aftenblad på hylla og søkte seg over i en annen bransje.

– Jeg tok noen runder med meg selv og tenkte gjennom hva jeg likte. Jeg fant ut at jeg er en omsorgsperson. Da falt valget på helsesektoren.

Slutt pakken hun fikk med seg, var på 17 måneder, og den inkluderte også store deler av dekningen av skolepenger.

Hun fikk også et tre måneders program hos en karriereveileder. Irådgivningssamtalene med karriererådgiveren kom det frem at hun var interessert i helse- og omsorgsyrket.

– Jeg tenkte at det var nå eller aldri.

Thomassen skal begynne på fagskole til høsten, men

har allerede fått en fot innenfor bransjen. Nå er hun ansatt som helsemedarbeider i Stavanger kommune. Målet er å bli sekretær.

– **Hvordan har hverdagen din forandret seg?**

– Radikalt. Det er en annen måte å arbeide med folk på.

– Det dreier seg ikke lenger om å overbevise folk og bedrifter om å kjøpe annonser, men om å hjelpe dem. Å ta vare på mennesker fremfor å selge dem noe, sier hun.

– Det var blitt en mer kynisk bransje enn hva jeg var bekymret for. Jeg ønsket ikke å være med på det videore. Jeg ønsker å bruke mer av min menneskelighet, sier hun.

Noe kunne Thomassen likevel ta med over til helsesektoren:

– Salg dreier seg om relasjoner. Jeg var vant til å være i kontakt med mennesker. Men nå handler det om mer enn å kjøre på for å oppnå bonus.

Til andre som vurderer å skifte beite, er hennes råd å kaste seg ut i det.

– Det går an! Det finnes et liv utenfor et arbeid man er grodd fast i, sier hun.

En undersøkelse gjennomført på oppdrag for rekrutterings- og bemanningsselskapet Manpower viser at nesten halvparten av de som er i jobb, er åpne for å skifte beite.

– Ikke overraskende er det de yngste som er ivrigst på jobbmarkedet. Det er en noe større andel i privat sektor som svarer at de er åpne for ny jobb, mens det er en noe større andel i offentlig sektor som svarer at de kommer til å bli i nåværende jobb til de går av med pensjon, sier Sven Fossum i Manpower.

Han mener svarene en i tråd med den utviklingen man ellers ser i arbeidslivet.

– Man sier jo at generasjon Y, altså de som er født tidlig i 1980-årene eller etter, har helt andre preferanser i arbeidsmarkedet enn generasjonene før dem. For dem er ikke gullklokka et mål. For dem er det selvrealisering og utviklingsmuligheter som er drivkraften, sier han. ►

Inger-Christine Lindstrøm, karriererådgiver i konsulentelskapet AS3.

► **FANT VEIEN:**
Hilde Mona Thomassen (51) tok slutt pakke som annonsekonsulent og begynte å jobbe i helsesektoren. Hun er opptatt av å få fram at det går an å skifte karriere. – Det finnes et liv utenfor et arbeid man har grodd fast i.

Det har vært noen år der jeg har vært ekstremt lite sosial. Jeg har til og med sagt nei til min egen søsters 50-årsdag.

GINA ENGLUND, FOTOGRAF

Sven Fossum i Manpower.

► – Det gjør at det å bytte jobb ofte er helt naturlig. Er man ikke 100 prosent fornøyd der man er, er det bare å bytte.

Men hvor lett er det å bytte jobb: i bransjer og på tvers av bransjer?

– Alle arbeidsgivere er på jakt etter medarbeidere som raskt kan fungere i stillingen. Men det er absolutt ikke umulig å skifte bransje. Det er viktig å fokusere på hva man har av overførbar kompetanse, og vise hvordan de erfaringene man har gjort, er relevante for en ny arbeidsgiver, sier Fossum.

Tilbake i fotostudioet i Oppegård er det klart for nok et klesskift.

– Alle maste på meg. De sa at nå må du gjøre «det og det». Men jeg visste at det var noe annet jeg skulle, sier Gina Englund.

Etter en stund i tenkeboksen forsøkte hun å tenke

realistisk: Hva kunne hun tjene penger på? Hun fant frem kameraet fra kommodeskuffen.

– Jeg hadde tatt noen fotografier på ferie, men aldri arbeidet profesjonelt.

Hytta og bilen ble solgt. Hun måtte kansellere ferien hun hadde bestilt med sonnen.

– Det fantes ingen plan B. Jeg måtte få det til. Jeg benyttet all ledig tid på å sette meg inn i kamera, og det tekniske, og komposisjon. Det ble mange tusen timer med trening, forteller Englund

– Det har vært noen år der jeg har vært ekstremt lite sosial. Jeg har til og med sagt nei til min søsters 50-årsdag.

I dag ruller oppdragene inn. Interessen for nyfødtbilder har eksplodert.

Men så: Den nydelige kjolen må skiftes. En våt flekk sprer seg på gulvet.

Dette er vel noe litt annet enn finansbransjen?

– Å ja, men det er mye koseligere dette.

Regnark er byttet ut med småunger. Hun arbeider dobbelt så mye som da hun var ansatt i finansbransjen, men er fornøyd med det.

– Her får jeg brukt lidenskapen. Noen ganger kan vi skape magi her. Du vet, fotografi er jo en av de tingene vi etterlater oss som virkelig har stor verdi. Å få jobbe som fotograf gjør meg veldig ydmyk. ■

maria.lekve@dinepenger.no

STÅR DU I FARE FOR Å MISTE JOBBEN? HER ER EKSPERTENS TIPS

Karriererådgiver Mette Manus arbeider med å få en som er nedbemannet til å se opp, ikke ned. – Å bli nedbemannet er et slag i ansiktet. Men det kan også være sparket bak som trengs for at man gjør noe med situasjonen, sier hun. Her er hennes tips

KARTLEGG
Kartlegg bedrifter og organisasjoner du kan tenke deg å jobbe i. Tenk gjennom din kompetanse, og hva du kan tilføre jobben.

NETTVERK
Kontakt nettverket ditt. Har du noen som kan

være kontaktperson i bedrifter du vil jobbe i?

RESEARCH
Gjør grundig research og søk bare jobber du virkelig har lyst på. Husk at miljøet betyr mye.

SØKNAD
Skriv en god og målrettet

CV og søknad. Lag en mal, men tilpass til hver stilling du søker.

INTERVJU
Øv på intervju-situasjonen. Husk at du er en merkevare som må selges inn. Men vær deg selv og vær alltid ærlig. Og husk å vise at du er motivert.

DIN SITUASJON:

- Hvem er du, hva liker du å gjøre, og hva motiverer deg?
- Hva er du god til, hvilken kompetanse har du? Hva ville du kunne mer om?
- Hva er «drømmejobben»?

Hvordan kan du få mest mulig av den i en ny jobb?
► Kartlegg egen kompetanse, faglig og personlig.
► Hvis du mangler faglig kompetanse, vurder å ta mer utdanning.